Jaakko Haikonen

14.10.2022

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto TaV 18.10.2022 klo 12.15

Valtioneuvoston selonteko Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035, VNS 4/2022 vp

Valtioneuvoston selonteko Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia, VNS 6/2022 vp

Ilmastonmuutoksen hidastaminen ja pysäyttäminen edellyttävät pitkäjänteistä ja johdonmukaista politiikkaa sekä konkreettisia toimia kaikkialla maailmassa. Selonteot muodostavat kokonaisvaltaisen toimintaohjelman, jolla Suomessa edetään hiilineutraaliin ja myöhemmin hiilinegatiiviseen yhteiskuntaan.

STTK katsoo, että keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma huomioi oikeidenmukaisen siirtymän ansiokkaasti (luku 10.3.) eri ihmisryhmien ja sukupolvien näkökulmasta. STTK kiittää myös kansallisen ilmasto- ja energiastrategian hyvin laajaa ja ansiokasta käsittelyä oikeudenmukaista siirtymän suhteesta perus- ja ihmisoikeuksiin (luku 3.5.3) sekä ilmastotoimien sukupuolivaikutuksia (luku 3.6.).

STTK pitää selontekojen toimia pääosin kannatettavina, mutta katsoo, että selontekojen käsittely on puutteellista työelämän muutostarpeiden ja työntekijöiden oikeudenmukaisen siirtymän näkökulmasta. Työntekijöiden osaamisen vahvistamiseen muutoksessa sekä panostuksiin työelämässä olevien ihmisten jatko- ja täydennyskoulutukseen olisi selonteossa tullut ottaa selkeästi ja konkreettisemmin kantaa. STTK katsoo, että työelämän oikeudenmukaista siirtymää ja siihen tarvittavien konkreettisia koulutustoimia olisi ollut perusteltua käsitellä selonteoissa omana erillisenä kokonaisuutenaan.

STTK katsoo, että panostus oikeudenmukaiseen siirtymään ja etenkin työntekijöiden asemaan, on välttämätön, jotta itse vihreä siirtymä nauttii kansalaisten riittävän laajaa luottamusta. Etenkin energian nopea hinnannousu, inflaatio ja työntekijöiden ostovoiman raju heikkeneminen, voivat kiristää kansalaisten näkemyksiä ilmastonmuutoksen torjunnasta. Näin ollen turvallisen ja hallitun muutoksen näkymän luominen olisi omiaan vahvistamaan laajaa sitoutumista ilmastonmuutoksen hillinnän tavoitteisiin. Tämä näkökulma jää selonteoissa puutteelliseksi.

Jaakko Haikonen 14.10.2022

STTK katsoo, että panostus työntekijöiden osaamiseen ja koulutukseen osana vihreää siirtymää on myös keskeinen keino vastata vihreän siirtymän myötä tulevaan kasvualojen osaavan työvoiman kysynnän kasvuun sekä mahdolliseen työntekijäpulaan.

Lisätietoja Jaakko Haikonen
asiantuntija, ilmasto- ja energiapolitiikka
jaakko.haikonen@sttk.fi